

La qualitat ambiental de l'aigua

El cicle de l'aigua comprèn totes les activitats de captació, emmagatzematge, transport, tractament i sanejament, fases en les quals intervenen diverses administracions, essencialment l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i els ens locals. L'aigua és un recurs escàs i indispensable per a la vida i per al desenvolupament harmònic i sostenible de les activitats econòmiques, l'ús i la gestió de la qual s'hauria de regir pels principis de moderació, eficiència, estalvi i reutilització.

La Directiva marc de l'aigua, aprovada l'any 2000, intenta donar un marc d'actuació comuna sobre la gestió de l'aigua a tots els estats membres de la Unió Europea. Per aconseguir el bon estat de les aigües al final del 2015, objectiu fonamental de la Directiva, aquesta exigeix un seguit de treballs que cal fer dins d'un calendari preestablert, d'acord amb el principi de no-deteriorament i d'assoliment del bon estat integral de les masses d'aigua superficials i subterrànies.

Manca informació per part dels ajuntaments sobre la qualitat de l'aigua de consum

Les queixes que rep el Síndic fan referència principalment a dues fases essencials d'aquest cicle de l'aigua: la captació i el sanejament.

Pel que fa a la captació, les queixes sovint mostren la preocupació dels ciutadans per la qualitat de l'aigua del seu municipi i pel risc que pot comportar per a la salut pública. De vegades, el Síndic detecta una manca d'informació dels ajuntaments als ciutadans pel que fa a l'estat en què es troba l'aigua per a consum humà o la situació dels pous de captació d'aigua potable del municipi.

En aquests casos, cal tenir present que, d'acord amb el Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà, la informació donada als ciutadans consumidors ha de ser puntual, suficient, adequada i actualitzada sobre tots i cadascun dels aspectes descrits al Reial decret, a través dels mitjans de comunicació previstos per cadascuna de les administracions implicades i els gestors de l'abastament.

Val a dir que en aquest àmbit també s'emmarquen les queixes que fan referència a la contaminació de les xarxes d'aigua de consum humà per nitrats, fenomen que malauradament ha afectat i afecta un bon nombre de municipis en els quals determinades pràctiques agràries tenen un pes important. La intervenció del Síndic es produeix per la possible afectació del dret a la salut de les persones que reben l'aigua a través d'aquestes xarxes de subministrament, ja que la normativa vigent obliga a elaborar i promoure un codi de bones pràctiques agràries i a elaborar programes d'actuació en les zones vulnerables.

Respecte del sanejament, cal remarcar l'elevada rellevància de les queixes que fan referència a abocaments irregulars o a mancances en el sanejament d'aigües residuals, tenint present que de vegades està en joc el manteniment d'un bé col·lectiu tan important com la salut pública. Vessaments d'aigües fecals que provenen del clavegueram en mal estat, i que causen problemes de salubritat i d'higiene, claveguerons a cel obert propers a habitatges o molèsties per pudors i insectes generades per les instal·lacions de depuració d'aigües són exemples de queixes que rep el Síndic en aquest àmbit.

En aquest sentit, en informes d'anys anteriors (vegeu 2008 i 2009), el Síndic també recollia actuacions que es derivaven de modificacions i canvis en el Programa de sanejament d'aigües residuals (en endavant, PSARU) o de la manca de capacitat dels municipis petits per fer front a les problemàtiques que comporta la recollida i el conduïment de les aigües residuals.

L'ACA ha de fer les inspeccions pertinents de les aigües residuals per evitar danys al medi ambient

Val a dir que, de vegades, i tal com ha posat en relleu alguna de les queixes rebudes durant el 2011, aquestes situacions es presenten de manera conjunta. Així, ha estat motiu de queixa per part dels veïns d'un nucli petit la constatació que l'execució de les actuacions previstes al PSARU per a la construcció d'una estació depuradora d'aigües residuals i d'uns

collectors al seu municipi es posposen en el temps sense una data ni un calendari concret.

Tanmateix, el Síndic, coneixedor del context de restricció pressupostària que afecta l'ACA, ha recordat al departament competent la necessitat de prioritzar, en la mesura que sigui possible, les actuacions més urgents, alhora que ha suggerit que, com més aviat millor, l'ACA faci les inspeccions pertinents a les basses existents al municipi (sistema de recollida de les aigües residuals) per poder, si escau, adoptar les mesures provisionals que siguin necessàries per minimitzar les afectacions al medi ambient.

Les queixes també afecten els ajuntaments i posen de manifest problemes amb el clavegueram, com ara vessaments d'aigües fecals que provenen del clavegueram en mal estat. Tot i que en alguns casos els ajuntaments apunten que la solució definitiva és la substitució total de la canonada afectada, la tramitació administrativa que ha de permetre fer la nova obra i evitar els problemes acostuma a dilatar-se en el temps, i més si cal

imposar contribucions especials als veïns del carrer afectat.

En casos com aquest, i en vista de la informació que facilita l'ajuntament, el Síndic proposa donar una solució d'urgència, encara que sigui provisional, a la presència d'aigües negres al carrer i substituir els metres necessaris de la canalització trencada, de manera que el punt més conflictiu i causa de la sortida d'aigües negres a la superfície del carrer quedi solucionat abans que finalitzi la tramitació administrativa del nou projecte de substitució de tota la canonada del carrer.

Finalment, cal esmentar que el Síndic també ha reprès les actuacions en un assumpte que va quedar recollit en l'Informe anual del 2006 i que feia referència al Reglament metropolità d'abocament d'aigües residuals, que –tot i les modificacions introduïdes arran de la intervenció d'aquesta institució– sembla que continua fent recaure sobre els titulars de les finques l'obligació de conservar i mantenir les connexions a la xarxa de clavegueram.

Queixa 03762/2010

Una veïna de Teià va presentar una queixa al Síndic per la manca d'actuació de l'Ajuntament amb relació a la seva denúncia pels problemes que pateixen al seu carrer amb el clavegueram, ja que constantment hi ha vessament d'aigües fecals que provenen del clavegueram en mal estat i que causen problemes de salubritat i d'higiene. A més, la promotora de la queixa assenyalava que l'Ajuntament, per mitjà del *Butlletí d'Informació Municipal*, havia anunciat una reparació urgent del clavegueram finançat a parts iguals entre l'Ajuntament i els veïns, que en el moment de presentar la queixa no s'havia executat.

Arran de la demanda d'informació efectuada pel Síndic a l'Ajuntament, es va poder constatar que l'Administració municipal havia procedit a iniciar el tràmit administratiu d'imposició de contribucions especials als veïns del carrer per a la substitució total del clavegueram i que, per donar una solució a la presència d'aigües negres al carrer, s'havien substituït set metres de la canalització trencada que provocava la queixa, de manera que el punt més conflictiu i causa de les sortides d'aigües negres a la superfície del carrer quedava solucionat fins a la substitució total i definitiva de la canonada, un cop finalitzats els tràmits administratius d'aprovació del projecte pertinent.

Pàgines extretes de l'Informe Anual 2011. Per accedir al document complet, cliqueu [aquí](#).